

# Inspiratienota

Vorbereiding meerjarenplan 2026-2031



**Onze inspiratienota** vormt het uitgangspunt voor het meerjarenplan 2026-2031 waarmee we als diensten van het Lokaal Bestuur Waasmunster onze ambities willen schetsen. We tonen de weg die we willen bewandelen om van Waasmunster een inclusieve, duurzame en toekomstgerichte gemeente te maken. De nota biedt niet alleen een overzicht van de uitdagingen waar we als gemeente voor staan, maar ook van de oplossingen die we willen inzetten om deze aan te pakken. Het opstellen van deze inspiratienota is een collectieve oefening waarbij alle diensten van de gemeente nauw betrokken zijn om ervoor te zorgen dat elk facet van onze organisatie mee richting geeft aan de toekomst van Waasmunster

### **Waarom een Inspiratienota?**

Het doel van deze inspiratienota is om onze visie en strategieën samen te brengen in een leidraad voor de komende jaren. Het document helpt ons niet alleen om onze huidige prestaties te evalueren, maar fungeert ook als een kapstok voor het identificeren van kansen en prioriteiten. Deze nota speelt een cruciale rol in het waarborgen van een breed draagvlak onder de medewerkers en alle betrokken partijen bij de uitvoering van het meerjarenplan.

Onze gemeente staat voor enkele significante uitdagingen, waaronder demografische veranderingen zoals de vergrijzing, de druk op beschikbare ruimte voor wonen en bedrijvigheid, de nood aan verdere digitalisering van onze dienstverlening, en de toenemende vraag naar betaalbare en kwalitatieve huisvesting. Tegelijkertijd zijn er kansen om onze bestuurskracht te versterken door middel van slimme samenwerkingen, digitalisering, en een aangepaste communicatiestrategie.

### **Vooruitkijken naar 2031**

De gemeente Waasmunster wil een partner zijn voor iedereen die woont, werkt of ontspant in ons dorp. Samen maken we van Waasmunster een plek waar het goed wonen, werken, en ontspannen is, door te steunen en te (helpen) organiseren.

Waasmunster is een dorp op mensenmaat: nabij en dienstbaar. Door gerichte oplossingen aan te reiken voor de uitdagingen van vandaag en morgen, willen we de hoge levenskwaliteit in een gezonde, veilige en verbonden omgeving garanderen. Deze inspiratienota legt de basis voor een evenwichtige en leefbare toekomst voor iedereen, waarbij we niet alleen inspelen op huidige noden, maar ook proactief anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

Onze basiswaarden zijn respect, kwaliteit en betrokkenheid. Door het versterken van onze interne organisatie en slimme samenwerking zullen we onze bestuurskracht verhogen en bouwen aan een Waasmunster dat klaar is voor de uitdagingen van de toekomst.

# Ambities voor en door Waasmunster

Waasmunster streeft ernaar een inclusieve en duurzame gemeente te zijn, waar bewoners kunnen genieten van een hoge levenskwaliteit in een gezonde, veilige en verbonden omgeving. Door samenwerking, participatie en innovatie willen we onze bestuurskracht versterken en een evenwichtige, leefbare toekomst voor iedereen creëren.

## **1. Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster**

Doel: zorg dragen voor betaalbare en kwalitatieve woningen, een slim gebruik van de beschikbare ruimte en inzetten op duurzame mobiliteit.

- Ruimtegebruik en wonen: De gemeente focust op slim ruimtegebruik, waarbij woonparken en andere woonvormen in balans worden gebracht, met aandacht voor het behoud van groene ruimte en betaalbare woonmogelijkheden.
- Mobiliteit: Waasmunster zet sterk in op veilige fietspaden, betere infrastructuur voor voetgangers en een duurzamer mobiliteitsplan dat de gemeente toegankelijker en veiliger maakt voor iedereen.
- Gemeentelijke infrastructuur: de infrastructuur van het administratief centrum, de centrumschool, en het vrijetijdscomplex zijn recent vernieuwd, wat een krachtige stap was voor de gemeente. We zetten onze inspanningen voor het vernieuwen en verduurzamen van de gemeentelijk infrastructuur verder.

## **2. Een breder toegankelijk vrije tijdsaanbod dat sociale cohesie en inclusie kan bewerkstelligen**

Doel: Het bevorderen van sociale cohesie en inclusie, met een breed en toegankelijk vrijetijdsaanbod als één van de hefboomen.

- Een doelgroepgerichte aanpak van de communicatie over het vrijetijdsaanbod.: we bouwen een kwalitatieve en gedragen communicatiestrategie uit met o.m. de inzet van nieuwe media
- Sociale cohesie: we creëren meer ontmoetingsplekken, zoals in het vrijetijdscentrum en op andere publieke locaties zoals o.m. omnisportterreinen of andere beweeg- en sportinfrastructuur, om sociale interactie te stimuleren
- Inclusie: we zetten in op het bereiken en betrekken van doelgroepen die drempels ondervinden bij de deelname aan de samenleving.

# Ambities voor en door Waasmunster

## **3. Zorg en gezondheid als fundament voor welzijn en leefkwaliteit**

Doel: Versterken van zorg- en welzijnsdiensten om de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners te verbeteren, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen, de jongsten en ouderen binnen onze bevolking.

- We onderzoeken welke rol we als lokaal bestuur kunnen spelen in het uitbreiden van het aantal kinderopvangplaatsen op ons grondgebied.
- We zetten onze eigen instrumenten (onze kunstacademies, aanbod van de sportdienst, jeugddienst en welzijnsdiensten, de vakantieopvang, etc.) voluit in om door synergie en afstemming een kwalitatieve vrijetijdsbesteding voor kinderen te bieden dit conform de principes van het BOA-decreet. We zoeken hiervoor natuurlijk ook synergiën met andere actoren, in de eerste plaats de scholen op ons grondgebied.
- Ouderenzorg: We zetten in op initiatieven voor alleenstaande en minder mobiele ouderen om sociale isolatie tegen te gaan.
- We ontwikkelen in samenwerking met derden een aanbod dat tegemoetkomt aan de zorgen rond de mentale gezondheid van kinderen en jongeren.
- We verankeren de buurt- en jongerenwerking in de Hollandse Molenwijk.

## **4. Bestuurskracht versterken door het versterken van de interne organisatie, slim samenwerken, en gerichte communicatie**

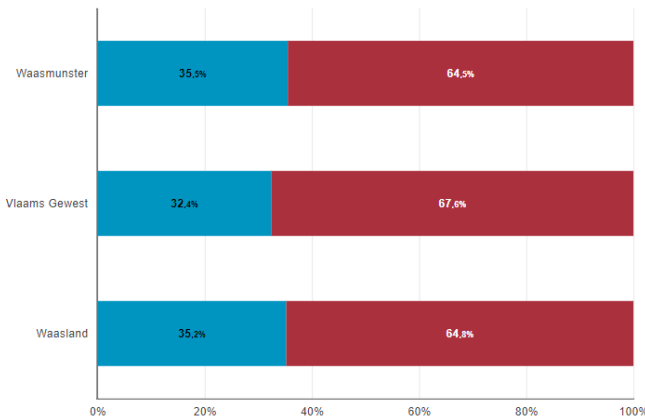
Doel: een efficiënte en toegankelijke gemeentelijke organisatie, waarbij samenwerking, digitalisering en doelgerichte communicatie bijdragen aan een betere dienstverlening.

- Bestuurskracht en het versterken van de interne organisatie: een sterke bestuurskracht is noodzakelijk om onze ambities waar te maken. Dit betekent dat we verder inzetten op digitalisering, zowel om onze interne processen te verbeteren als om de dienstverlening voor onze inwoners te optimaliseren. We zetten hiervoor ook in op het versterken van onze gemeentelijke diensten, Betere samenwerking, gerichte communicatie en transparantie zullen onze bestuurskracht versterken. We behouden hierbij onze aandacht voor mensen die digitaal minder vaardig zijn.
- Bestuurskracht en (Slim) Samenwerken: een sterke bestuurskracht vereist dat we onze samenwerkingsverbanden versterken en slim inzetten op synergiën met andere gemeenten, intercommunales en externe partners. Door optimaal gebruik te maken van gezamenlijke middelen, kennis en expertise kunnen we efficiënter werken en beter inspelen op de behoeften van onze inwoners. Slimme samenwerking betekent ook dat we blijven zoeken naar innovatieve manieren om samen met lokale besturen en organisaties onze diensten te verbeteren, met een focus op gedeelde verantwoordelijkheid en wederzijds voordeel. Op deze manier vergroten we niet alleen onze slagkracht, maar kunnen we ook meerwaarde creëren voor onze gemeenschap.
- Bestuurskracht en Communicatie: verbeteren van de communicatie met inwoners door doelgerichte campagnes via bestaande en nieuwe media, een gebruiksvriendelijke gemeentelijke website en aangepaste informatievoorziening voor specifieke doelgroepen zoals ouderen en kwetsbare groepen.

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

Ruimte is schaars, ook in Waasmunster. Met onze oppervlakte van 3200ha kennen we momenteel evenwel nog een lagere bevolkingsdichtheid in vergelijking met Vlaanderen of andere gemeenten uit het Waasland. Deze lagere bevolkingsdichtheid vertaalt zich ook verder door naar een lagere verhardingsgraad. Deze volgt grotendeels de Vlaamse en Waaslandse tendensen en stabiliseerde de voorbije jaren. We willen het landelijk karakter van onze gemeente bestendigen, en nemen dan ook de nodige acties.

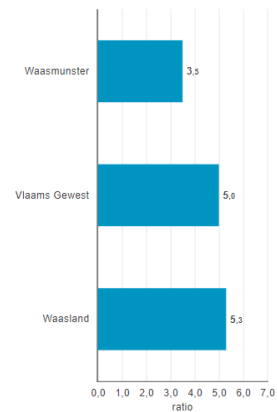
Ruimtebeslag en open ruimte, % t.o.v. totale oppervlakte (2022)



■ oppervlakte ruimtebeslag (t.o.v. totale oppervlakte) ■ oppervlakte open ruimte (t.o.v. totale oppervlakte)

Bron: Dep. Omgeving | provincies.incijfers.be

Bevolkingsdichtheid in Waasmunster, inwoners per ha (2023)

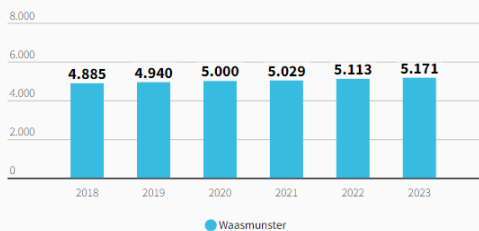


Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Woningen en tuinen nemen de meeste ruimte in. De evolutie van het aantal woongelegenheden is door de jaren heen stijgend. De belangrijkste bouwjaren van woningen in Waasmunster waren de jaren 1971-2000.

## Woongelegenheden

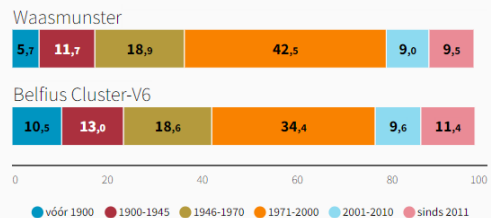
aantal



Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be | 2018 - 2023

## Woongelegenheden naar bouwjaar

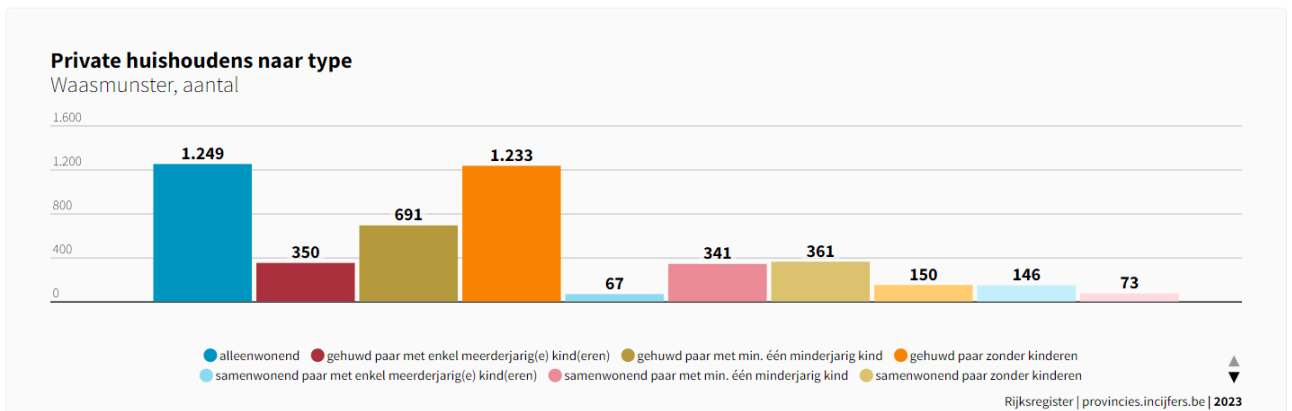
percentage t.o.v. woongelegenheden



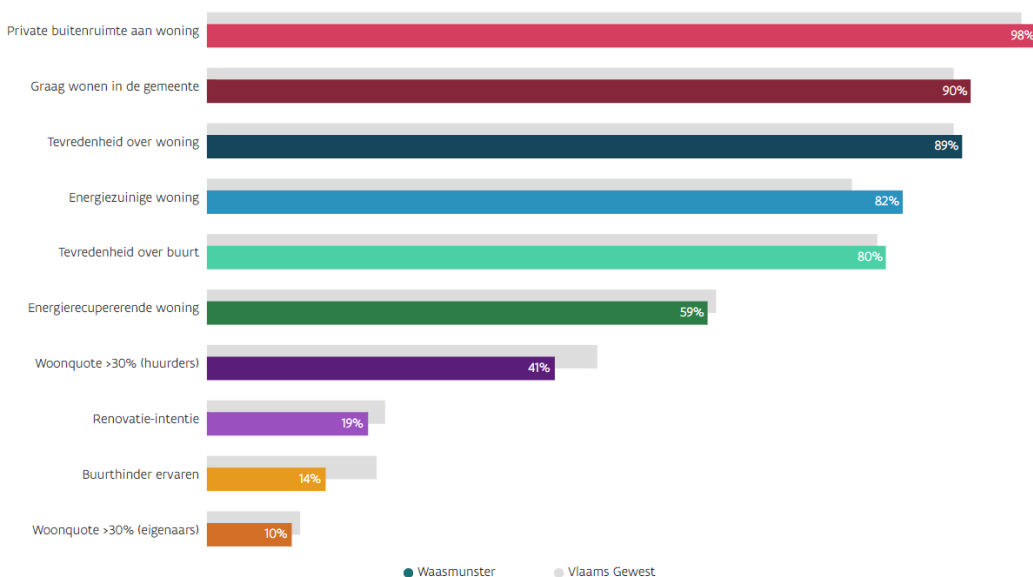
Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be | 2023

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

Bekijken we de types huishoudens van Waasmunster, dan merken we op dat de alleenwonenden de belangrijkste gezinsgroep zijn, gevolgd door gehuwden en samenwonenden zonder (inwonende) kinderen. Hiermee volgt Waasmunster de tendens waarbij een groeiende groep alleenwonenden kenbaar is. Deze heeft een belangrijke impact op de vraag naar woningen.



De Gemeente-Stadsmonitor, een bevraging die elke drie jaar wordt uitgevoerd door het Agentschap Binnenlands Bestuur van de Vlaamse Overheid, leert ons dat onze inwoners tevreden zijn over het wonen in de gemeente. Een situatie die we ook in de toekomst willen bestendigen, in het licht van de wijzende demografie.



# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

We willen de aandacht vestigen op een aanbod betaalbare en kwalitatieve woningen, en zetten in op een slim gebruik van de beschikbare ruimte.

## Ruimtegebruik en wonen:

De gemeente focust op slim ruimtegebruik waarbij woonparken en andere woonvormen in balans worden gebracht. We doen dit met aandacht voor het behoud van groene ruimte en betaalbare woonmogelijkheden:

- ✓ We ontwikkelen een visie op het beheer en het behoud van de open ruimte. Onderdeel van deze visie is het al dan niet aansnijden van de resterende woonuitbreidingsgebieden. Dit zal een impact hebben op het aanbod aan betaalbare woningen, maar ook op de mogelijkheid om verdere KMO-zones aan te bieden. Bij het ontwikkelen van de visie houden we rekening met de gevolgen van de keuzes op de fiscale inkomsten.
- ✓ De toename van alleenwonenden zorgt voor een groeiende vraag naar betaalbare woningen. We willen het spanningsveld tussen projecten die meersgezinswoningen (appartementen) realiseren en het behoud van woonparken in balans brengen. Daarom ontwikkelen we een duidelijk beleidskader voor zowel woonparken als meergezinswoningen. Ons doel is om te voorkomen dat betaalbare woningen verdwijnen en om een evenwicht te vinden tussen woonparken en andere woonvormen.
- ✓ We voeren strengere controles op domiciliefraude en zetten in op handhaving om misbruik van woonadressen tegen te gaan.
- ✓ In samenwerking met de streekintercommunale zetten we de handhavingsmechanismen voor het afdwingen van de regels met betrekking tot stedenbouw en milieu in de toekomst meer in.
- ✓ We focussen op het realiseren van het sociaal objectief met betrekking tot huisvesting.
  - ✓ Leegstaande woningen en het probleem van renovatie bij sociale woningen pakken we aan. De samenwerking met de nieuwe sociale huisvestingsmaatschappij Tuinwijk biedt perspectieven voor oplossingen. We zetten hier als gemeente verder op in.
  - ✓ Door veranderingen in het landschap van de sociale huisvestingsmaatschappijen is nood aan transparantie met betrekking tot de inschrijving en de werking ervan. We zetten in op duidelijke communicatie over hoe het systeem werkt en welke stappen inwoners moeten nemen.
- ✓ Sommige van de woningen op grondgebied Waasmunster kampen met zeer lage woonkwaliteit. We houden de verscherpte controle op deze woningen aan om te zorgen voor een verbetering van de leefomstandigheden.
- ✓ Het Sigmaplan dient te worden uitgewerkt in overleg met alle actoren (landbouw – natuurverenigingen – hogere overheden - inwoners) waarbij we streven naar oplossingen die draagkracht hebben bij onze bevolking.

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

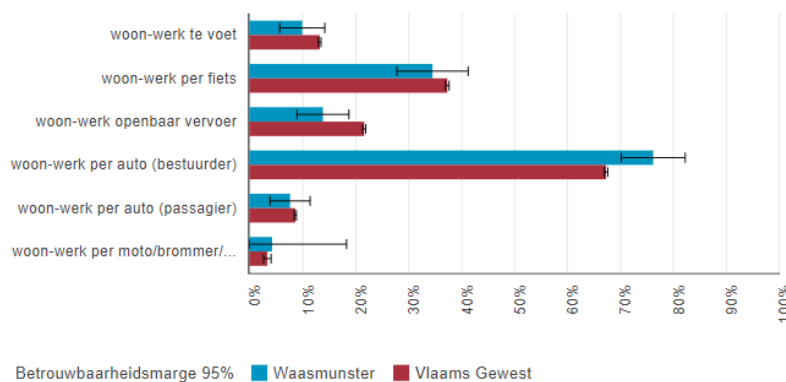
Op mobiliteitsvlak is de auto nog steeds koning in Waasmunster. Het aantal wagens per huishouden is hoger dan het gemiddelde voor het Waasland en voor Vlaanderen, en neemt bovendien nog steeds toe. Dit in tegenstelling tot de tendens elders.

	Waasmunster		Vlaams Gewest		Waasland	
	2017	2021	2017	2021	2017	2021
<a href="#">wagens [aantal]</a>	5.755	6.093	3.165.467	3.257.570	136.128	141.216
<a href="#">huishoudens (telling voor wagenbezit) [aantal]</a>	4.400	4.522	2.773.645	2.867.514	118.410	123.680
<a href="#">wagens per 100 huishoudens [per 100]</a>	130,8	134,7	114,1	113,6	115,0	114,2

Bron: Statbel | provincies.incijfers.be

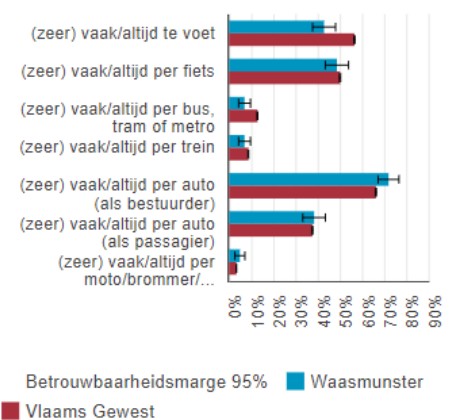
De aanwezigheid van de auto in Waasmunster vertaalt zich logischerwijs ook door naar een bovengemiddeld autogebruik, zo blijkt uit een (zij het iets wat verouderde) bevraging. Zowel voor woon-werk-verplaatsingen als vrijetijdsverplaatsingen gebruiken inwoners van Waasmunster vaker de auto, ten koste van alle andere mogelijke vervoersmiddelen.

Vervoersmiddelgebruik woon-werkpendel (2020), % uit bevraging



Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Vervoersmiddelgebruik vrije tijd (2020), % '(zeer) vaak of altijd'

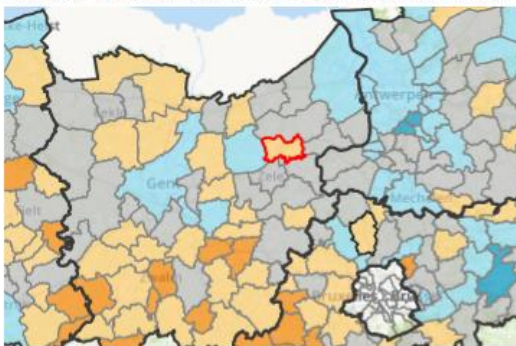


Bron: ABB | provincies.incijfers.be

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

Plaatsen we de scores van Waasmunster in verband met verplaatsingsgedrag in een regionaal perspectief, dan zien we dat Waasmunster eerder een uitzondering vormt als het gaat over duurzaam verplaatsingsgedrag. Een mogelijke verklaring is de manier waarop meer duurzame alternatieven, zoals fietsen, veilig kunnen worden gebruikt. Hoewel het aantal letselongevallen, op een corona-dip na, eerder stabiel blijft, kent Waasmunster een bovengemiddeld aantal van deze ongevallen. Ook op het subjectieve veiligheidsgevoel scoren we slechter dan collega-gemeenten uit dezelfde Belfius-cluster.

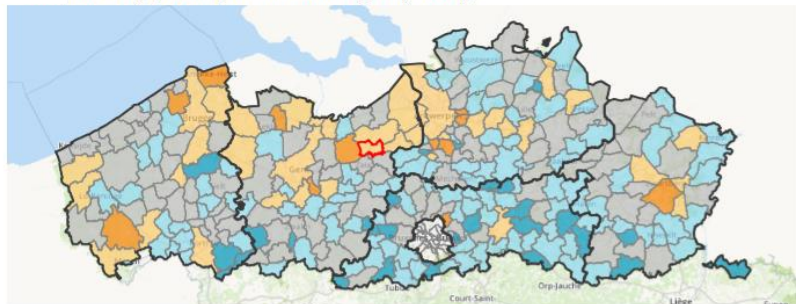
Duurzaam verplaatsingsgedrag bij korte afstanden in het Vlaams Gewest, % 'zelden of nooit' (2020, z-score)



veel lager lager gemiddeld hoger  
veel hoger Waasmunster: 13,9

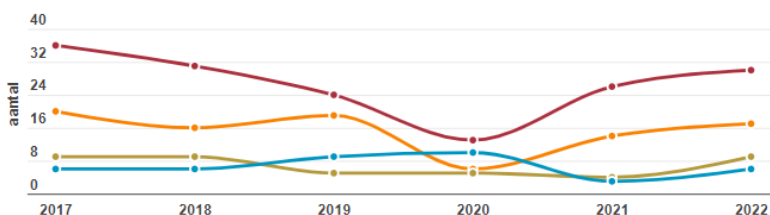
Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Letselongevallen per 1.000 inwoners (2022, z-score)



veel lager lager gemiddeld hoger veel hoger Waasmunster: 4,72

Evolutie letselongevallen naar type voertuig in Waasmunster (2017-2022)



— verkeersongevallen met letsels met eerste weggebruiker fiets  
— verkeersongevallen met letsels met eerste weggebruiker personenauto  
— verkeersongevallen met letsels met tweede weggebruiker fiets  
— verkeersongevallen met letsels met tweede weggebruiker personenauto

Bron: Statbel | provincies.incijfers.be

Subjectieve verkeersveiligheid in buurt (enquête)

Waasmunster, percentage eens t.o.v. respondenten

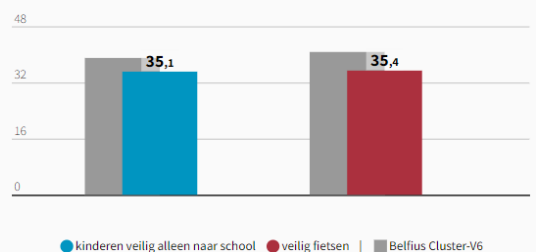
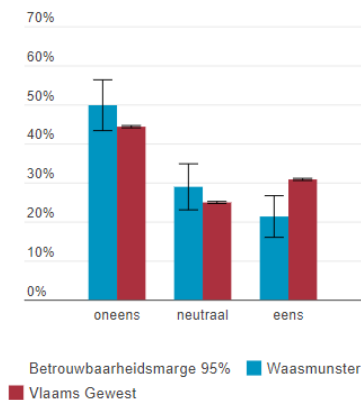


ABB | provincies.incijfers.be | 2020

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

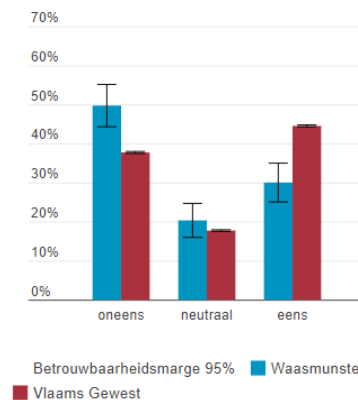
De bevraging uit 2020 naar onveiligheidsgevoel leert ons een aantal zaken. Volgens onze inwoners scoren we onder het gemiddelde voor zowel het aanbod aan fietspaden en fietsenstallingen, als de staat van de fietspaden en voetpaden. De bevraging dateert van 2020 en is mogelijk wat verouderd. De achterstand is echter voldoende om aandacht te besteden aan deze inzichten.

Voldoende fietsenstallingen, % t.o.v. respondenten (2020)



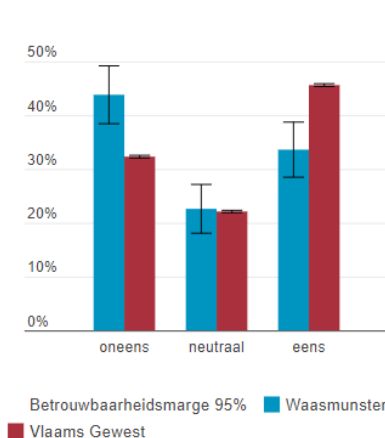
Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Voldoende fietspaden, % t.o.v. respondenten (2020)



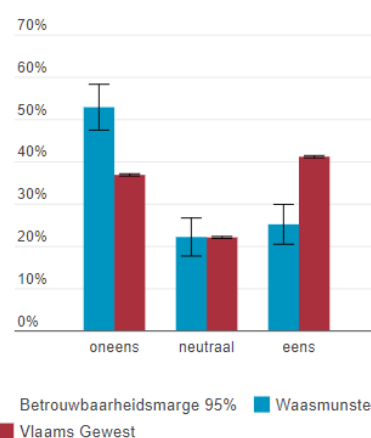
Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Voetpaden in goede staat, % t.o.v. respondenten (2020)



Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Fietspaden in goede staat, % t.o.v. respondenten (2020)



Bron: ABB | provincies.incijfers.be

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

We willen als Waasmunster voorrang geven aan de verduurzaming van de mobiliteit. We wensen sterk in te zetten op veilige fietspaden, betere infrastructuur voor voetgangers en een duurzamer mobiliteitsplan dat de gemeente toegankelijker en veiliger maakt voor iedereen

- ✓ We gaan aan de slag met de resultaten van de nieuwe bevraging bij onze inwoners om hun gedrag en wensen inzake mobiliteit.
- ✓ We finaliseren het mobiliteitsplan en zien toe op de uitvoering ervan. Dit plan is essentieel voor het bepalen van de richting van toekomstige infrastructuurprojecten en het verbeteren van de verkeersveiligheid en toegankelijkheid.
- ✓ We investeren in het gemeentelijk wegennet om de algemene staat van de openbare wegen, de voetpaden en de fietspaden te verbeteren.
- ✓ We stimuleren wandelen en fietsen als belangrijkste vormen van duurzame mobiliteit. Dit kan gebeuren via campagnes en beloningsacties, bijvoorbeeld gekoppeld aan evenementen.
- ✓ Er is nood aan meer laadpalen voor elektrische voertuigen, evenals oplossingen voor bewoners zonder oprit of garage die hun elektrische auto thuis willen opladen. Dit kan gekoppeld worden aan de bredere verduurzaming van de gemeente.
- ✓ We toetsen nieuwe infrastructuurprojecten aan de integratie van voorzieningen met betrekking tot duurzame mobiliteit.
- ✓ Waar mogelijk kiezen we voor ontharding. Bij nieuwe projecten streven we naar de realisatie van meer groen en passen we de principes van het hemelwaterplan toe.

# Slim ruimtegebruik en duurzaam wonen voor een toekomstbestendig Waasmunster

Met onze gemeentelijke infrastructuur geven we het goede voorbeeld. De infrastructuur van het administratief centrum, de centrumschool, en het vrijetijdscomplex zijn recent vernieuwd, wat een krachtige stap was voor de gemeente. We zetten onze inspanningen voor het vernieuwen en verduurzamen van de gemeentelijk infrastructuur verder.

- ✓ We ontwikkelen een masterplan voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen, zodat we dit op een meer planmatige manier kunnen aanpakken.
- ✓ We gaan verder met het verduurzamen van onze eigen infrastructuur en ontwikkelen een visie op de aanpak ervan. Duurzaamheid is een belangrijk element bij alle infrastructuurprojecten van de gemeente.
- ✓ Naar aanleiding van dakrenovaties onderzoeken we de installatie van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. Dit maakt deel uit van de duurzame infrastructuurstrategie van de gemeente.
- ✓ We ontwikkelen een visie op de toekomst en de functie van kasteel en park Blauwendael. We maken het kostenplaatje duidelijk en transparant, en onderzoeken de samenwerking met externe partners om het project haalbaar te maken. De invulling van het koetshuis is hierbij een belangrijk aandachtspunt.
- ✓ Onze academie heeft door haar specifieke artistiek-pedagogische project veel succes. Door het groeiende leerlingenaantal kampt ze daardoor ook met plaatsgebrek. We zorgen voor een aangepaste en definitieve huisvesting. Ook de academie voor muziek en woord begint met een plaatsgebrek te kampen omdat de gemeentelijke basisschool ook sterk groeit en meer lokalen nodig heeft voor de eigen werking. We zoeken naar een gedragen oplossing.

# Versterken van sociale cohesie en inclusie met vrijetijdsbeleid als hefboom

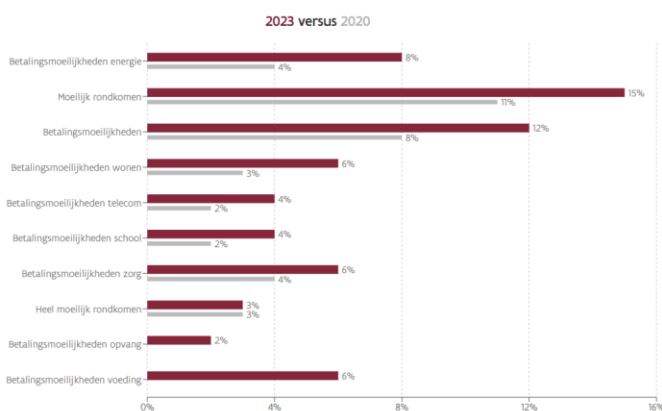
Waasmunster is gemeente met relatief welvarende inwoners. Dit laat zich opmerken zowel in de vergelijking met Vlaanderen, de referentieregio Waasland, als vergelijkbare gemeenten uit de Belfius-cluster.

Het mediaan en gemiddelde netto belastbaar inkomen ligt, zoals onderstaande tabel weergeeft, steeds mooi boven de gemiddeldes. Het verschil wordt nog groter wanneer we de gewijzigde verbruikseenheden in rekening nemen. Bij de omrekening naar gewijzigde verbruikseenheid gaat men ervan uit dat elk lid van het huishouden niet even zwaar op het gezinsbudget weegt. Zo kost het bijvoorbeeld niet 5 maal meer om een huis te verwarmen voor 5 personen dan voor 1 persoon. Daarom kent men de leden van het huishouden een verschillend gewicht toe: de referentiepersoon telt voor 1, de andere volwassenen in het huishouden voor 0,5 en de kinderen (van 13 jaar of minder) voor 0,3. (Statbel, fiscaal inkomen 2021).

	Waasmunster	Vlaams Gewest	Waasland
<a href="#">gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner [€]</a>	25.773	21.881	21.721
<a href="#">gemiddeld netto belastbaar inkomen per gewijzigde verbruikseenheid [€]</a>	38.346	32.313	32.392
<a href="#">mediaan netto belastbaar inkomen aangiften (excl. 0-inkomens) [€]</a>	32.056	28.909	-
<a href="#">welvaartsindex [per 100]</a>	127	107	110

Speciale waarden: - Geen waarde

Bron: Statbel | [provincies.incijfers.be](https://provincies.incijfers.be)



Ondanks onze relatief welvarende inwoners, leert de bevraging van het Agentschap Binnenlands Bestuur ons dat er een groeiende groep van inwoners leeft binnen Waasmunster die toenemende betalingsmoeilijkheden kennen. Wanneer we de resultaten uit de bevraging van 2020 naast die uit 2023 leggen, merken we in alle categorieën toenames. We vinden het dan ook belangrijk versterkte aandacht aan deze groep inwoners te besteden.

# Versterken van sociale cohesie en inclusie met vrijetijdsbeleid als hefboom

We willen de sociale cohesie en inclusie bevorderen, met een breed en toegankelijk vrijetijdsaanbod als één van de hefboomen.

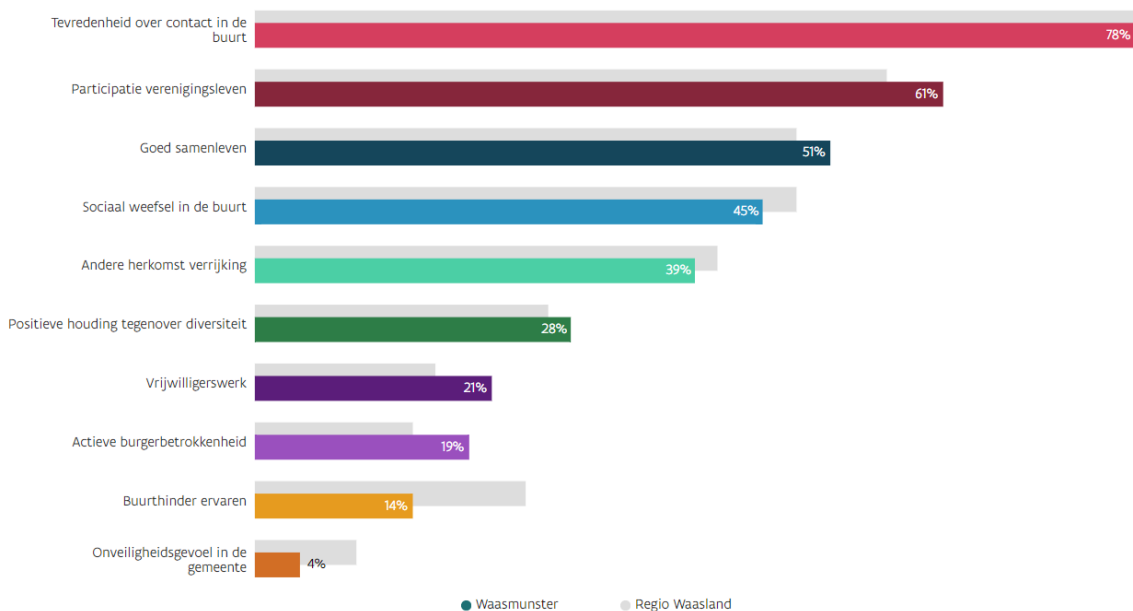
## Inclusie:

We zetten in op het bereiken en betrekken van doelgroepen die drempels ondervinden bij de deelname aan de samenleving.

- ✓ We maken het huidige vrijetijdsaanbod toegankelijker voor financieel kwetsbare groepen. Integratie in het bredere sociaal beleid is belangrijk.
  - ✓ We voorzien in een gemeentelijke vrijetijdspas wat de toegankelijkheid van activiteiten moeten vergroten, vooral voor kwetsbare groepen.
  - ✓ Via laagdrempelige activiteiten zoals Kinderkunstendag en Buitenspeeldag proberen we kwetsbare groepen te bereiken.
  - ✓ We hanteren een gepaste communicatiestrategie om deze doelgroepen aan te spreken.
- ✓ We versterken de rol van een brugfiguur om de link tussen school en sociale diensten te verzorgen.
- ✓ We versterken de samenwerking tussen de welzijnsdiensten en de vrijetijdsdiensten, onder meer door de inzet van buurt- en jongerenwerkers.
- ✓ We ondernemen actie om taallessen voor nieuwkomers beter bekend te maken en versterken indien nodig het aanbod.

# Versterken van sociale cohesie en inclusie met vrijetijdsbeleid als hefboom

We weten dat we via ons vrijetijdsbeleid een impact kunnen hebben op de sociale cohesie binnen onze gemeente. We kijken opnieuw even naar de bevraging die het Agentschap Binnenlands Bestuur organiseerde in het kader van de Gemeentemonitor. De resultaten uit 2023 leren dat we relatief goed scoren op de bevragingen rond samenleven. Via gericht beleid bestendigen we deze situatie, en trachten we doelgroepen te bereiken die vandaag minder betrokken zijn bij het samenleven in Waasmunster.



# Versterken van sociale cohesie en inclusie met vrijetijdsbeleid als hefboom

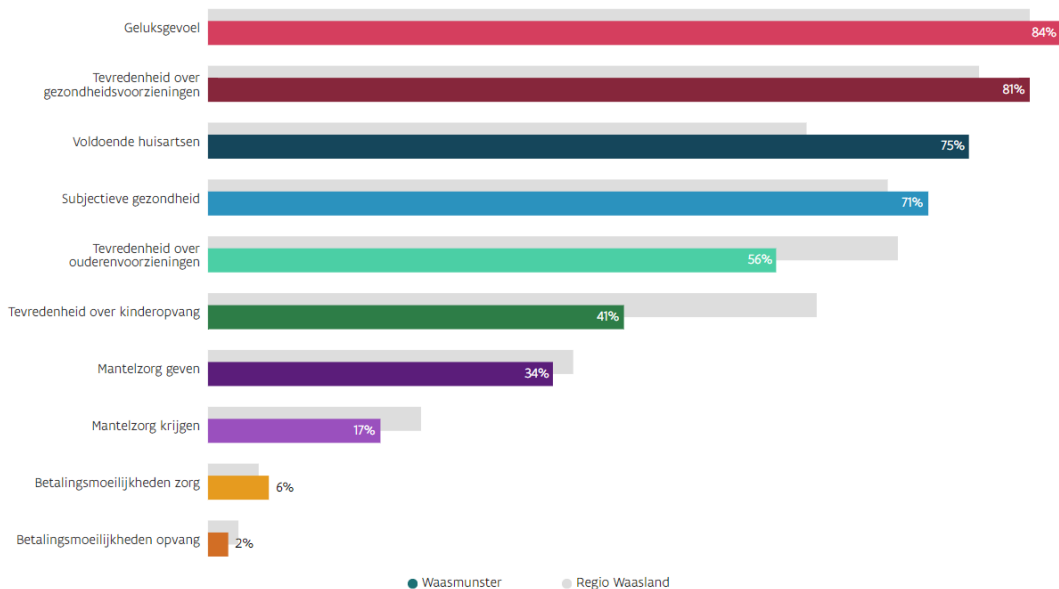
We kunnen onderstaande maatregelen nemen voor het bevorderen van de sociale cohesie en inclusie, met een breed en toegankelijk vrijetijdsaanbod als één van de hefboomen.

## Sociale cohesie en vrije tijdsbesteding:

- ✓ We creëren meer ontmoetingsplekken om sociale interactie te stimuleren. Dit kan in het vrijetijdscentrum zelf of door te investeren in andere publieke locaties.
- ✓ Tieners zijn momenteel moeilijker bereikbaar, onder meer door het ontbreken van een secundaire school op ons grondgebied. Hoewel de jeugdraad een belangrijk platform is, bereikt het vooral de georganiseerde jeugd. De uitdaging is om jongeren buiten deze structuren te bereiken.
- ✓ Er is ruimte voor een constructievere samenwerking met vzw LIA, een instelling in Waasmunster die werkt met jongeren in een moeilijke leefsituatie. Deze samenwerking kan leiden tot betere integratie en ondersteuning van deze jongeren.
- ✓ Zowel binnen verenigingen als op gemeentelijk niveau is er nood aan een meer gericht en gestructureerd vrijwilligersbeleid. Het behoud van vrijwilligers en de werkbaarheid voor verenigingen zijn belangrijke punten van aandacht.
- ✓ We herbekijken het reglement voor verhuur van zalen en materialen, in functie van een verantwoord gebruik ervan.
- ✓ We sturen het beleid met betrekking tot infrastructuursubsidies voor buitensportverenigingen en jeugdverenigingen bij door een meer op maat gemaakt beleid in functie van de noden van de specifieke verenigingen. We doen dit enerzijds om hen juister te ondersteunen, en anderzijds om de ondersteuning voor de gemeente financieel meer haalbaar te houden.
- ✓ Waasmunster moet blijven inzetten op de natuurlijke troeven zoals trage wegen, wandel- en fietsroutes, museum en erfgoed (onder andere de samenwerking met Herita), en deze versterken met behulp van digitale middelen.

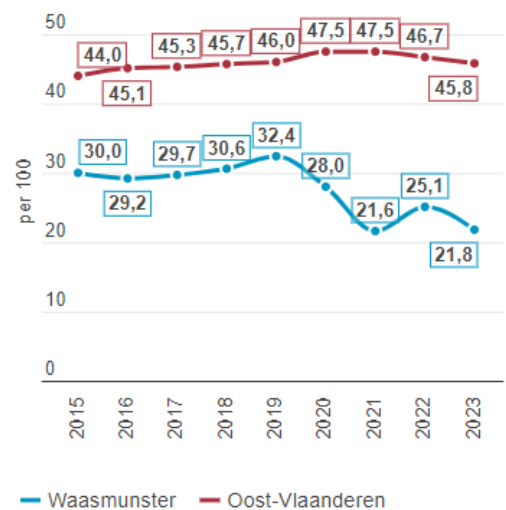
# Zorg en gezondheid als fundament voor welzijn en leefkwaliteit

We nemen opnieuw de bevestigingen uitgevoerd door het Agentschap Binnenlands Bestuur als uitgangspunt. In 2023 scoorden we als Waasmunster relatief goed op deze bevestiging. Onze inwoners geven aan gelukkig te zijn, en over het algemeen tevreden te zijn over de gezondheidsvoorzieningen. Wat de tevredenheid over de ouderenvoorzieningen en kinderopvang betreft, scoren we echter wat lager. We willen deze achterstand met toekomstig beleid wegwerken.



Statistiek Vlaanderen projecteert voor de Vlaamse gemeenten de bevolkingsevolutie tot 2040. Dit is geen onbelangrijke indicator gezien hij een inzicht geeft in de vermoedelijke evolutie naar de vraag van zorg- en onderwijsaanbod. Voor jonge kinderen van 0 tot 2 jaar, projecteert Statistiek Vlaanderen voor Waasmunster een relatief stabiele bevolkingsgroep over de komende jaren heen. We mogen dus uitgaan van de nood aan een min of meer gelijkblijvend aanbod.

Wanneer we kijken naar het aanbod opvangplaatsen voor deze doelgroep, zien we echter dat dit dalend is over de laatste jaren. Bovendien scoren we onder het Vlaamse gemiddelde in aanbod aan opvangplaatsen per 100 kinderen van 0 tot 2 jaar oud.



Bron: Opgroeien | provincies.incijfers.be

**Evolutie opvangplaatsen, per 100 kinderen**

# Zorg en gezondheid als fundament voor welzijn en leefkwaliteit

We versterken de zorg- en welzijnsdiensten om de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners te verbeteren, met bijzondere aandacht voor jongeren en kwetsbare groepen.

## Kinderen en jongeren

- ✓ Vanuit onze taak als lokaal loket kinderopvang benutten we alle instrumenten die we krijgen aangereikt vanuit Vlaanderen om het aanbod aan kinderopvang op ons grondgebied te faciliteren en uit te breiden.
- ✓ De buurt- en jongerenwerking in de sociale wijk Hollandse Molenwijk wordt verder verankerd. We leggen daarbij een belangrijke klemtoon op de jongeren maar verliezen ook het brede sociale netwerk niet uit het oog. We bouwen onze twee buurthuizen verder uit om zo onze dienstverlening zo nabij mogelijk de inwoners van de wijk te brengen.
- ✓ Mentaal welzijn is een belangrijk aandachtspunt voor de gehele bevolking maar zeker bij kinderen en jongeren. We bestendigen in elk geval de laagdrempelige eerstelijnsbijstand door een psycholoog die we nu reeds bieden maar trachten ook een aanbod te creëren specifiek voor kinderen en jongeren (bv. via de werking van de Overkophuizen).

## Inzetten op kwetsbare doelgroepen

- ✓ In de eigen werking van sociale kruidenier Slaatje Praatje blijven we ook inzetten op ontmoeting. We bekijken ook hoe we de werking van sociale kruidenier Voedelhuizeken vzw beter kunnen omkaderen en ondersteunen.
- ✓ We blijven inzetten op (sociale) activering. Op streekniveau zetten we daarvoor in op de projectoproepen en samenwerkingsverbanden (o.m. met VDAB, de zorgregio) die zich aandienen.
- ✓ De steeds groeiende groep van alleenstaanden (met/zonder kinderen) moet een belangrijk aandachtspunt blijven bij het uitwerken van acties en projectwerking.
- ✓ Aanvullend op het aanbod van betaalbare en kwalitatieve woningen blijven we inzetten op de burgers zonder een dak boven het hoofd. We onderzoeken welke principes van het concept 'Housing First' in onze gemeente toepasbaar zijn. We reorganiseren ons aanbod van noodopvang in de gemeente. Een actualisatie van het huishoudelijk reglement is daarvoor zeker nodig. Daarenboven blijven we inzetten op samenwerking om de problematiek van dak- en thuisloosheid op een bovenlokaal niveau aan te pakken.

# Zorg en gezondheid als fundament voor welzijn en leefkwaliteit

## Ouderenzorg:

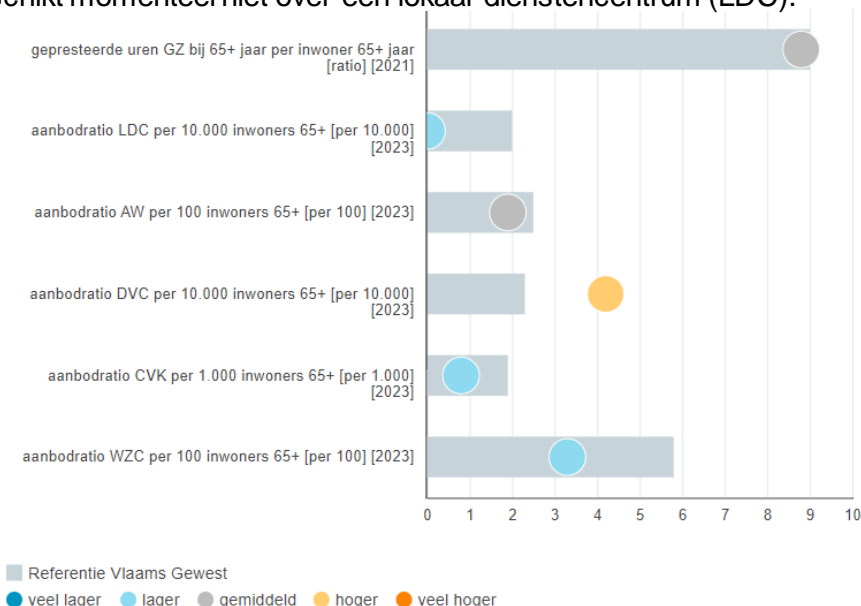
Voor wat betreft ouderenvoorzieningen leerde de bevraging van het Agentschap Binnenlands Bestuur ons dat onze inwoners iets minder tevreden zijn dan bijvoorbeeld elders. In 2023 telt Waasmunster 2.376 inwoners die 65 jaar of ouder zijn. Deze groep vertegenwoordigt 21,2% van de totale bevolking. Van deze 65-plussers zijn er 613 inwoners ouder dan 80 jaar, wat betekent dat 5,5% van de bevolking in Waasmunster 80 jaar of ouder is. Deze cijfers liggen in lijn met de Vlaamse gemiddelden.

Om de zorgbehoefte bij ouderen in beeld te brengen, bekijken we een aantal indicatoren. De eerste is "zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden." Dit zorgbudget is bedoeld voor mensen die veel zorg nodig hebben, zoals ouderen die in een woonzorgcentrum verblijven of mensen van alle leeftijden die thuis intensieve ondersteuning nodig hebben. In 2023 tellen we in Waasmunster 303 zorggebruikers op basis van het aantal dossiers voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Hiervan zijn 252 gebruikers, oftewel 83,2%, ouder dan 65 jaar. Dit komt neer op 10,6% van de 65-plussers in Waasmunster. De grootste groep zorggebruikers bevindt zich onder de tachtigers. Er zijn 178 zwaar zorgbehoevende 80-plussers in Waasmunster, wat 29,0% van de 80-plussers vertegenwoordigt. Deze cijfers tonen duidelijk aan dat de zorgvraag toeneemt met de leeftijd.

Langs de aanbodzijde en het gebruik van faciliteiten rond ouderenzorg merken we op dat Waasmunster gemiddeld scoort op het gebruik van uren gezinszorg met 8,8 uren gezinszorg voor elke 65-plusser. Ter vergelijking: voor het Vlaams Gewest ging het in 2021 om gemiddeld 9,0 uren gezinszorg per 65-plusser (Departement Zorg).

Zoomen we verder in op het aanbod ouderenzorg zien we, in vergelijking met Vlaamse cijfers, een gemiddeld aanbod van assistentiewoningen (AW). Het aanbod op vlak van centra voor kortverblijf (CVK), woonzorgcentra, (WZC) ligt echter sterk onder het Vlaamse gemiddelde. Voor wat betreft het aanbod dagverzorgingscentra (DVC) merken we dan weer een relatief overaanbod.

Waasmunster beschikt momenteel niet over een lokaal dienstencentrum (LDC).



# Zorg en gezondheid als fundament voor welzijn en leefkwaliteit

We versterken de zorg- en welzijnsdiensten om de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners te verbeteren, met bijzondere aandacht voor ouderen.

- ✓ We zetten in op initiatieven voor alleenstaande en minder mobiele ouderen om sociale isolatie tegen te gaan.
- ✓ We werken samen met een private VZW voor de uitbating van het woonzorgcentrum, wat de afstand tot de gemeentelijke diensten iets groter heeft gemaakt. Door middel van het uitbouwen en versterken van de samenwerking willen we ruimte creëren voor ouderen. We hebben hierbij bijvoorbeeld aandacht voor alternatieve woonvormen in het centrum. Dit kan helpen ouderen zich minder geïsoleerd te laten voelen en hun participatie in de samenleving te bevorderen.
- ✓ De oudere bevolking groeit, en er is meer behoefte aan toegankelijke diensten en activiteiten voor deze groep. Dit omvat zowel zorgdiensten als mogelijkheden voor sociale integratie en participatie. We versterkten de samenwerking tussen de dienst welzijn en andere gemeentelijke diensten en zetten hier ook in de toekomst nog verder op in, vooral voor de doelgroep senioren. We trachten hierdoor meer niet-betrokken senioren te betrekken.
- ✓ Veel ouderen hebben het moeilijk met de steeds meer digitaliserende wereld. We ontwikkelen een goed communicatieplan om ouderen beter te bereiken, ook via moderne middelen.
- ✓ We willen sociale isolatie, zeker bij ouderen, tegengaan. Onder meer de ontmoetingsmomenten in ons sociaal restaurant 'dinner club' zijn daarvoor een goed instrument. Het is echter wel belangrijk een goede mix van de sociaal kwetsbaren en actieve senioren te bereiken. Mogelijks kunnen we dit sturen via een doordacht prijzenbeleid. We onderzoeken hoe ouderen die niet zelf naar activiteiten of diensten kunnen komen beter bereikt kunnen worden.

# Bestuurskracht verhogen door het versterken van de interne organisatie, slim samenwerken, en gerichte communicatie

In een interne analyse van onze werking, deden we volgende vaststellingen:

Als organisatie hebben we in de afgelopen jaren een solide basis gelegd om onze gemeentelijke diensten efficiënt en effectief te laten functioneren. Het opstellen van ons meerjarenplan is een belangrijk proces dat door alle diensten breed gedragen wordt. De betrokkenheid van onze medewerkers bij de ontwikkeling en uitvoering van dit plan is groot, wat ons in staat stelt om gezamenlijk onze strategische doelstellingen te behalen.

Op het vlak van structuur en processen is er veel vooruitgang geboekt, vooral door de succesvolle integratie van het OCMW in de gemeentelijke werking. Deze integratie heeft ons nieuwe mogelijkheden geboden om efficiënter te werken, maar we beseffen dat een herwerking van ons organogram nodig is om deze efficiëntiewinsten ten volle te benutten.

De relatie met onze politieke actoren is sterk, ondersteund door duidelijke afspraken en een goede samenwerking. Toch erkennen we dat onze positie als relatief kleine gemeente in het Waasland ons kwetsbaar maakt, vooral in onze afhankelijkheid van intercommunales. We blijven proactief zoeken naar samenwerkingsverbanden die ons helpen om onze gemeentelijke doelen te bereiken en onze dienstverlening te versterken.

Financieel staan we er stabiel voor, maar we zien uitdagingen aan de horizon. De toenemende vergrijzing van onze bevolking en onze afhankelijkheid van belastingen zoals de aanvullende personenbelasting vragen om voortdurende optimalisatie van ons financieel beleid. Op personeelsgebied merken we dat het kwalitatief invullen van vacatures moeilijker wordt, wat vraagt om een versterking van onze aantrekkelijkheid als werkgever en een meer strategische benadering van functiewegingen.

Op het gebied van infrastructuur en IT hebben we belangrijke stappen gezet, maar er is ruimte voor verbetering. De digitalisering van onze diensten moet verder worden doorgezet, en ook onze facilitaire middelen vragen om een meer strategische lange termijnbenadering om toekomstbestendig te blijven. Onze IT-infrastructuur is veilig en betrouwbaar, maar het ontwikkelen van een volwaardig bedrijfscontinuïteitsplan is een aandachtspunt.

Deze interne analyse biedt ons waardevolle inzichten in waar we momenteel staan als organisatie. We hebben sterke fundamenten, maar er zijn verschillende gebieden waarop we verder kunnen groeien en ontwikkelen. Door deze uitdagingen aan te pakken en onze sterke punten te benutten, kunnen we ervoor zorgen dat Waasmunster niet alleen vandaag maar ook in de toekomst een effectieve, efficiënte en duurzame organisatie blijft die klaar is om aan de behoeften van onze burgers te voldoen.

# Bestuurskracht verhogen door het versterken van de interne organisatie, slim samenwerken, en gerichte communicatie

De conclusies van de interne analyse zijn een aanleiding om verder actie te ondernemen om ook in de toekomst een sterke organisatie te zijn met een kwalitatieve dienstverlening

Bestuurskracht en het versterken van de interne organisatie: een sterke bestuurskracht is noodzakelijk om onze ambities waar te maken. Dit betekent dat we verder inzetten op digitalisering, zowel om onze interne processen te verbeteren als om de dienstverlening voor onze inwoners te optimaliseren. We zetten hiervoor ook in op het versterken van onze gemeentelijke diensten. Een betere samenwerking, gerichte communicatie en transparantie zullen onze bestuurskracht versterken. We behouden hierbij onze aandacht voor mensen die digitaal minder vaardig zijn.

## Missie, Visie en Strategisch Plan

- ✓ Bij de vooruitblik naar 2031 schetsten we bij de inleiding van dit document een kader voor onze missie en visie. We vervolledigen deze missie en visie en communiceren deze duidelijk binnen de organisatie, zodat alle medewerkers weten welke richting we op gaan.
- ✓ We ontwikkelen het meerjarenplan om onze strategische doelen consistent te vertalen naar de operationele taken van onze diensten. We rekenen hiervoor op een sterke betrokkenheid van het nieuwe bestuur, en betrekken hierbij de gehele organisatie.

## Structuur en Processen

- ✓ Het is noodzakelijk om het organogram te herzien en te versterken, vooral om continuïteit te waarborgen.
- ✓ We onderzoeken of we een aantal ondersteunende taken (de)centraliseren om te komen tot een efficiëntere dienstverlening.

## Financieel Beheer

- ✓ We zetten in op het eenvoudiger en transparanter maken van de belastings- en retributiereglementen. Enerzijds zorgen we zo voor meer duidelijkheid voor onze inwoners, anderzijds zal dit leiden tot een betere toepasbaarheid van de reglementen en een soepeler inningsproces. We analyseren ook de relevantie van bepaalde reglementen.
- ✓ We zijn ervan overtuigd dat een bestelbonprocedure een meerwaarde is voor het verbeteren van het aankoopproces en onderzoeken of de invoering ervan haalbaar is.

# Bestuurskracht verhogen door het versterken van de interne organisatie, slim samenwerken, en gerichte communicatie

## Medewerkers

- ✓ We werken actief aan het versterken van onze aantrekkelijkheid als werkgever om op de arbeidsmarkt voldoende gemotiveerde en gekwalificeerde kandidaten aan te trekken.
- ✓ In dit kader zullen we een strategische benadering van functiewegingen toepassen om ervoor te zorgen dat we concurrerend blijven en medewerkers kunnen aantrekken, maar ook behouden.
- ✓ Om onze kerntaken te kunnen blijven uitvoeren en de continuïteit van onze dienstverlening te garanderen stellen we een uitbreiding van het personeelskader voor.
- ✓ We voorzien in de behoefte om meer gerichte ondersteuning van leidinggevendenden te bieden om talentontwikkeling te bevorderen. We richten hiervoor onder andere opleidingen rond coachend leidinggeven in.
- ✓ We systematiseren de aanpak rond de formele feedbackcyclus verder in de organisatie.

## Infrastructuur en IT

- ✓ We voorzien een strategisch lange termijnplan voor het beheer van onze facilitaire middelen en patrimonium.
- ✓ We voorzien voldoende middelen voor het blijvend investeren in IT-infrastructuur.
- ✓ Verder implementeren we een bedrijfscontinuïteitsplan om onze organisatie toekomstbestendig te maken en risico's te beperken.
- ✓ We voorzien beleid en budgetten voor de invoering van smartphones vanuit de organisatie, voor functies die deze nodig hebben.
- ✓ We onderzoeken de mogelijkheid om telefoonsignaalversterkers in de gebouwen van de gemeente te plaatsen.
- ✓ We maken werk van de noodzakelijke digitalisatie van de archieven van stedenbouw en ruimtelijke ordening. Hierdoor kunnen we de doorlooptijd van (advies)vragen aanzienlijk verkorten en zijn we zeker dat de gegeven inlichtingen volledig en correct zijn.

# Bestuurskracht verhogen door het versterken van de interne organisatie, slim samenwerken, en gerichte communicatie

Bestuurskracht en (Slim) Samenwerken: Een sterke bestuurskracht vereist dat we onze samenwerkingsverbanden versterken en slim inzetten op synergiën met andere gemeenten, intercommunales en externe partners. Door optimaal gebruik te maken van gezamenlijke middelen, kennis en expertise kunnen we efficiënter werken en beter inspelen op de behoeften van onze inwoners. Slimme samenwerking betekent ook dat we blijven zoeken naar innovatieve manieren om samen met lokale besturen en organisaties onze diensten te verbeteren, met een focus op gedeelde verantwoordelijkheid en wederzijds voordeel. Op deze manier vergroten we niet alleen onze slagkracht, maar kunnen we ook meerwaarde creëren voor onze gemeenschap.

- ✓ We vragen aan het nieuwe bestuur om de huidige afsprakennota te herbevestigen zodat de rolverdeling tussen politiek en administratie duidelijk blijft, met het oog op een sterke en vlotte samenwerking.
- ✓ We hechten veel belang aan de huidige dienstverlening van de intercommunales en samenwerkingsverbanden. We verwachten van onze vertegenwoordigers binnen bestuursorganen dat ze onze belangen verdedigen, gericht op het behouden en versterken van het aanbod.

Bestuurskracht en Communicatie: verbeteren van de communicatie met inwoners door doelgerichte campagnes via bestaande en nieuwe media, een gebruiksvriendelijke gemeentelijke website en aangepaste informatievoorziening voor specifieke doelgroepen zoals ouderen en kwetsbare groepen

- ✓ We investeren in een vernieuwde communicatiestrategie, die aandacht besteed aan de verschillende doelgroepen. We voorzien ook een beleid rond het sponsoren van berichten op sociale media.
- ✓ We actualiseren de huisstijl en vernieuwen de website en de digitale infoborden.
- ✓ We investeren in een modern klantenbeheerssysteem om de individuele communicatie en interactie met burgers te centraliseren en optimaliseren.
- ✓ We blijven ons ook inzetten om de mensen die digitaal minder vaardig zijn te bereiken en trachten deze doelgroep ook te versterken door het verder inzetten op digitale geletterdheid.
- ✓ We zetten in op het verhogen van de betrokkenheid van de burger bij kleine en grote projecten. We ontwikkelen een strategie rond belanghebbendenmanagement.

# Conclusie

De inspiratienota van Waasmunster is een cruciale stap in de voorbereiding van het meerjarenplan 2026-2031. Dit document schetst niet alleen de ambities van onze gemeente, maar vormt ook de leidraad voor hoe we Waasmunster willen transformeren in een inclusieve, duurzame en toekomstgerichte gemeente. Het is een collectieve oefening die de betrokkenheid van alle gemeentelijke diensten weerspiegelt en waarin de gezamenlijke visie op de toekomst van Waasmunster centraal staat.

Met deze nota wordt een duidelijk kader geschetst voor de uitdagingen die we vandaag en morgen tegemoet treden. De vergrijzing, de vraag naar betaalbare huisvesting, de digitalisering van onze dienstverlening, en het behoud van een groene, veilige en gezonde leefomgeving zijn slechts enkele van de thema's die een prominente plaats innemen. Tegelijkertijd biedt de nota ook concrete oplossingen en strategieën om deze uitdagingen aan te pakken. Hierbij staat het slim gebruik van ruimte, de versterking van sociale cohesie, en het verduurzamen van onze mobiliteit centraal.

Onze visie op de toekomst van Waasmunster is er een van nabijheid en dienstbaarheid. We willen een dorp blijven waar iedereen zich thuis voelt, waar de kwaliteit van leven hoog is en waar mensen zich met elkaar verbonden voelen. Respect, kwaliteit en betrokkenheid zijn de basiswaarden die ons sturen in alles wat we doen, en die ons helpen om samen te werken aan een betere toekomst. Deze waarden vormen de leidraad bij het ontwikkelen van beleidskaders die niet alleen inspelen op de noden van vandaag, maar ook anticiperen op de behoeften van de volgende generaties.

Het meerjarenplan dat uit deze inspiratienota zal voortvloeien, zal een belangrijke rol spelen in het versterken van onze bestuurskracht. Door in te zetten op samenwerking, participatie en innovatie, zullen we onze interne werking verder optimaliseren en de dienstverlening aan onze inwoners naar een hoger niveau tillen. We blijven streven naar een efficiënte organisatie die gericht is op het leveren van hoogwaardige diensten en die inspelt op de veranderende verwachtingen van onze inwoners.

Met deze inspiratienota leggen we de basis voor een evenwichtige, leefbare en inclusieve toekomst voor iedereen in Waasmunster. Het is een toekomst waarin we niet alleen de uitdagingen van vandaag aanpakken, maar ook proactief werken aan oplossingen voor de komende jaren. Samen bouwen we aan een Waasmunster dat klaar is voor de toekomst, waar iedereen de kans krijgt om te wonen, te werken, en te ontspannen in een gezonde, veilige en verbonden omgeving.

De weg naar 2031 zal niet zonder uitdagingen zijn, maar met de ambitie, het engagement en de samenwerking van alle betrokkenen kunnen we ervoor zorgen dat Waasmunster een gemeente blijft waar het goed leven is, vandaag én morgen.